

MASTER I TEATER – ØNSKE OM ENDRING I OPPTAKSFREKVENNS

Masterkollegiet ved Teaterhøgskolen ber med dette om at ledelsen ved Kunsthøgskolen i Oslo fremmer forslag til styret om overgang til opptak annethvert år for studieprogrammet Master i teater.

Vedtaket om årlige opptak tok utgangspunkt i en modell for masterstudiet som krevde et svært høyt studenttall. Det viste seg raskt at årlige opptak ville by på store praktiske utfordringer og årlige opptak har aldri blitt praktisert på masteren. Den opprinnelige modellen for masterstudiet svarte heller ikke godt på kravene til et masterstudium med en selvstendig utforskende studentrolle, og heller ikke på scenekunsthøgskolens behov for en teaterutdanning. Vi har for flere år siden forlatt modellen, omorganisert studiet og fått en ny studieplan på plass. Det vil ikke nå være hverken faglig personale, scener, prøvesaler, scenetekniske ressurser, eller økonomi til å håndtere to parallelle studentkull på Master i teater. Det er heller ikke tilstrekkelig søkergrunnlag for det. Vi ber derfor om at Master i teater fremover får opptak annethvert år.

Historikk

Master i teater tok første gang opp studenter høsten 2013. Planleggingsarbeidet hadde pågått i flere år før dette. Planen var for et studieprogram med fire fordypninger der en tok opp tolv studenter i skuespill i året, og i tillegg tre studenter i henholdsvis regi, scenetekst og scenografi hvert tredje år. Dette ville gi et svært høyt studenttall, med i snitt avgangskull på 15 studenter hvert år, ca 50% flere enn det som i snitt går ut fra bachelor regi og skuespill til

sammen. Årsaken til det høye studenttallet var først og fremst at en så regiutdanningen som en utdanning for institusjonsteateret, og at registudentene gjennom studiet skulle få erfaring i å arbeide med store «hovedscene»-produksjoner. Økonomiske betraktninger spilte liten rolle for antallet, da koblingen mellom studenttall og budsjett til de enkelte skolene på KHiO da ikke var så sterkt fremme.

Det ble ikke tatt opp nye studenter høsten 14, da praktiske og strukturelle problemer knyttet til masterens utforming allerede da begynte å bli tydelige. Også i 2016, 2018 og 2020 ble det søkt om og innvilget unntak fra regelen om årlige opptak. Teaterhøgskolen har altså aldri hatt to parallelle studentkull på masteren, og derfor heller ikke håndtert et så stort studenttall som modellen ville gi.

Fra og med opptaket 2017 ble det gjort en omlegging av masteren. Vi ønsket ikke lenger å reproducere teaterets tradisjonelle rollefordeling og arbeidsmåte automatisk. Vekten ble i stedet lagt på den enkelte students fordypningsfokus og ønskete arbeidsmåte. Vi gikk også bort fra pålagte samarbeider med forhåndsdefinert arbeidsfordeling. I stedet ble arbeidsformer og samarbeidskonstellasjoner i større grad definert av studentene selv.

Omleggingen ble fullført i og med den nye studieplanen som gjelder fra og med studentkullet som ble tatt opp høsten 2019.

Blant kollegiet på masteren har det siden i hvert fall siden 2015 vært konsensus om at modellen med årlige opptak var umulig å realisere på en god måte og at den burde endres.

Dels på grunn av manglende kommunikasjon ved dekanbytte fikk nåværende dekan og vi ansatte forståelsen av at man allerede var gått bort fra årlige opptak. Derfor har vi heller ikke tatt tak i saken før nå. Dette er selvsagt beklagelig.

Sammenhengen mellom ressursbruk og modeller for masterutdanningen.

Selv om den gamle modellen ville ha gitt utfordringer dersom det hadde blitt praktisert årlige opptak både hva angår romressurser og personalressurser, var den på noen måter mindre ressurskrevende enn den nåværende.

Studentene ville vært samlet i større grupper på færre scener. Dessuten var modellen basert på at registudenter ledet arbeidsprosessene og at særlig skuespillerstudentene var tiltenkt en tradisjonell og mindre selvstendig rolle. Dette krevde igjen mindre veiledningsressurser. Til gjengjeld fikk ikke skuespillerstudentene anledning til å arbeide utforskende, utvikle sitt kunstnerskap og gjennomføre selvstendige masterprosjekter på linje med de andre. En slik situasjon mente vi var uakseptabel på en masterutdanning. Vi har nå en master som gir like veiledningsressurser for alle. Det betyr atskillig mer veiledning pr student enn i den opprinnelige modellen. Vi har nå personale til å gi studentene adekvat veiledning, men vil ikke ha det dersom vi har parallelle kull eller vesentlig større kull.

Romressurser – scenetekniske ressurser

Scenekunsthøgskolen har i de senere årene havnet i en mer og mer presset situasjon når det gjelder især scener og prøvesaler. Dette skyldes både opprettelsen av nye studieprogrammer og det økte antallet stipendiater. Uten at denne situasjonen endres kan vi ikke gi et faglig forsvarlig tilbud dersom vi har parallelle kull eller vesentlig større kull.

Også når det gjelder sceneteknisk personale og ressurser er situasjonen presset. Allerede i dag må utdanningsprogrammene dels finansiere sceneteknisk hjelp ved innkjøp av eksterne ressurser. Ved større aktivitet kommer dette til å bli normen.

Budsjett – økonomiske ressurser

Et større studenttall på masteren vil kreve større økonomiske ressurser, både indirekte, i form av økt personale, og direkte, i form av det vil trenge økte midler til realisering av studentenes sceniske arbeider og til innkjøp av scenetekniske ressurser. Dessuten er både opptaksprøver og avgangsprosjekter ressurskrevende. Med årlige opptak vil begge deler komme årlig. Det vil altså ikke finnes noen mindre ressurskrevende «mellomsemestere» lenger.

Med nåværende personal- og budsjettammer har vi ikke ressurser til å håndtere en slik situasjon.

Søkergrunnlag

Alt fra andre kull av viste det seg at det var vanskelig å finne kvalifiserte søkere til å fylle opp kvoten på tolv skuespillerstudenter. Søkergrunnlaget har også ved senere opptak vært mindre enn ønsket, selv om vi ved de fleste opptakene har tatt opp forutsatt antall studenter.

Vi arbeider kontinuerlig for å gjøre masteren kjent og informere om den, og kommer i økende grad også til å henvende oss til de andre nordiske landene for å få søkere. Men vi kan ikke regne med å få et tilstrekkelig antall kvalifiserte søkere til å rettferdiggjøre årlige opptak.

En masterutdanning er dessuten en utdanning på høyere nivå enn en bachelor. Det er en naturlig konsekvens av dette at en har færre kvalifiserte søkere, og også et lavere studenttall på en master enn en bachelor. Det omvendte vil være tilfelle om en holder på modellen med årlige opptak.

For kollegiet, Master i Teater

Professor Jesper Halle, programrådsrepresentant